

ΑΡ./ΗΜ.: ΔΝΣ/20174/16.02.2024

Προς: κ. Θ. Σκυλακάκη
Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Θέμα: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΓΡΑΜΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΥΨΗΛΗΣ ΤΑΣΗΣ 150kV ΧΑΝΙΑ – ΔΑΜΑΣΤΑ» ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΜΗΚΟΥΣ 101,3km ΤΟΥ ΑΔΜΗΕ Α.Ε.

Σχετικά: Η υπ' αριθμ. 2993 / 02.02.2024 Ερώτηση της Βουλευτή Χανίων κ.κ. Σέβη Βολουδάκη

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Σε απάντηση της ως άνω σχετικής ερώτησης, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

1. Η σχεδιαζόμενη νέα Γ.Μ. 2B/150kV, η οποία θα ξεκινάει από τον Υποσταθμό Χανίων και θα καταλήγει στον Υποσταθμό Δαμάστας (Γ.Μ. ΧΑΝΙΑ – ΔΑΜΑΣΤΑ) συνιστά έργο για τη μεταφορά ισχύος προς την ευρύτερη περιοχή της Κρήτης, το οποίο περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο ΔΠΑ του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) περιόδου 2022 – 2031 (287/2022 Απόφαση ΡΑΕ, ΦΕΚ 4789/Β' /12-09-2022).

Το έργο αυτό έχει αδιαμφισβήτητη σημασία σε επίπεδο περιφερειακής και εθνικής οικονομίας, αλλά και σε περιβαλλοντικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, η διασύνδεση της Κρήτης με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς, όραμα ετών, το οποίο προβλέπεται να υλοποιηθεί με τα έργα των διασυνδέσεων της Κρήτης (Φάση Ι και ΙΙ) και εξυπηρετείται με το σχεδιαζόμενο έργο, πρόκειται να επιφέρει σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Κρήτης 2020-2023 την ύψιστης σπουδαιότητας ενεργειακή αναβάθμιση του νησιού. Η αναβάθμιση αυτή, ως άμεση συνέπεια με τη σειρά της, με βάση το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), θα σημάνει την επέκταση της χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και τη σημαντική μείωση στο σοβαρό κόστος των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, το οποίο επιβαρύνονται οι καταναλωτές. Ακόμη, το έργο αναμένεται να έχει μακροπρόθεσμα θετικές επιδράσεις στη συγκράτηση του πληθυσμού στην Κρήτη λόγω της θετικής του επίδρασης στην οικονομία της περιοχής (επάρκεια διαθέσιμης ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρηματικές και τουριστικές δραστηριότητες, ασφαλής ενσωμάτωση της παραγόμενης αιολικής ενέργειας, κ.λπ.). Σημειώνεται ότι η Κρήτη εμφανίζει εποχικά μεγάλη ενεργειακή ζήτηση με αιχμή την τουριστική περίοδο. Το έργο αναμένεται να συμβάλει έτι περαιτέρω στην επάρκεια διαθέσιμης ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρηματικές και τουριστικές δραστηριότητες. Ταυτόχρονα, ενώ η Περιφέρεια Κρήτης διαθέτει σημαντικούς φυσικούς πόρους που ευνοούν την ανάπτυξη πολλών μορφών ΑΠΕ και ενώ ήδη υπάρχει αξιοσημείωτος αριθμός και μέγεθος εγκατεστημένων επενδύσεων, εντούτοις, η Κρήτη εξακολουθεί να έχει υψηλή εξάρτηση από το πετρέλαιο (86% έναντι του εθνικού μέσου όρου 58%). Όπως αναφέρεται στο Χωροταξικό Περιφερειακό Πλαίσιο, η αναμενόμενη διασύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα, την οποία εξυπηρετεί το σχεδιαζόμενο έργο, θα αυξήσει την ισχύ των ΑΠΕ στην περιοχή και, επομένως, θα περιορίσει την λειτουργία των θερμικών σταθμών (προβλέπεται εντός 15ετίας ο ΑΗΣ Ξυλοκαμάρας Χανίων και ο ΑΗΣ Λινοπεραμάτων Ηρακλείου να κλείσουν οριστικά). Το έργο αναμφίβολα θα επιφέρει μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σύμφωνα και με τις διεθνείς περιβαλλοντικές δεσμεύσεις της χώρας μας.

Ειδικότερα για την ευρύτερη περιοχή των Χανίων, η ενεργειακή αναβάθμιση του νησιού παρίσταται μείζονος σημασίας ενόψει του ότι η πολύ μεγάλη οικιστική, τουριστική και βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής αυξάνει ραγδαία τα ζητούμενα ηλεκτρικά φορτία, ενώ εκτιμάται ότι η αυξητική τάση των φορτίων θα γίνει μεγαλύτερη τα επόμενα έτη. Σημειώνεται ότι στην ΠΕ Χανίων είναι εγκατεστημένες μεγάλες και κρίσιμες ενεργειακά μονάδες, όπως Στρατιωτικές Βάσεις, Αεροδρόμιο, Πολυτεχνείο, Μονάδα επεξεργασίας λυμάτων και πλήθος άλλων δραστηριοτήτων, πολλές από τις οποίες (ανάμεσα σε αυτές και ο Ναύσταθμος Σούδας) έχουν ήδη ζητήσει την επαύξηση της παρεχόμενης ισχύος. Η περιοχή των Χανίων είναι μία από τις κρίσιμότερες περιοχές από άποψη επάρκειας ηλεκτρικής ενέργειας σε ολόκληρη την Κρήτη.

Στα πλαίσια του έργου προβλέπεται η ενίσχυση της σύνδεσης Χανιά - Δαμάστα, με την κατασκευή νέας Γ.Μ. 2B/150kV μεταξύ των Χανίων και του νέου Υ/Σ Δαμάστας, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της μεταφορικής ικανότητας του Βορείου Άξονα του ΣΜ της Νήσου Κρήτης με στόχο την άρση της συμφόρησης που θα εμφανίζεται σε συνθήκες σφάλματος με τη λειτουργία της διασύνδεσης Αττικής – Κρήτης στον διάδρομο ροής ισχύος μεταξύ του Υ/Σ Χανίων και του νέου Υ/Σ Δαμάστας. Η υλοποίηση του έργου, συνεπώς, είναι αναγκαία προϋπόθεση για την δυνατότητα εκμετάλλευσης της ικανότητας μεταφοράς του συνδέσμου.

2. Το μείζονος σημασίας έργο της Γ.Μ. 150kV ΧΑΝΙΑ – ΔΑΜΑΣΤΑ έχει σχεδιαστεί να διέρχεται, σε ό,τι αφορά τον Δήμο Χανίων, από την περιοχή των Δημοτικών Κοινοτήτων Νεροκούρου (Δ.Ε. Ελ. Βενιζέλου), Ιούδας και Τσικαλαριών (Δ.Ε. Σούδας) και Μαλάξας, Καμπών, Κοντοπούλων (Δ.Ε. Κεραμιών). Αναφορικά με τις παραμέτρους της διέλευσης της γραμμής από τις περιοχές αυτές του Δήμου Χανίων, οι οποίες τίθενται στην αποσταλείσα ερώτηση, διευκρινίζονται τα εξής:

Το έργο έχει λάβει όλες κατά νόμο αδειοδοτήσεις. Βάσει όλων των μελετών, στηριζόμενων στην ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, δεν τίθεται θέμα κινδύνου ούτε της ανθρώπινης υγείας ούτε της εν γένει πανίδας και της χλωρίδας από την ύπαρξη εναέριων γραμμών μεταφοράς.

Οι γεωργικές εκτάσεις που θα καταληφθούν για την εγκατάσταση των πυλώνων μαζί με τις εγκαταλειμμένες καθώς και τα λιβάδια που θα απαιτηθεί να αλλάξουν χρήση, υπολογίζονται σε έκταση που αντιστοιχεί σε ποσοστό μόλις 0,1 % του συνόλου των γεωργικών εκτάσεων της περιοχής. Στις γεωργικές εκτάσεις δεν περιλαμβάνεται γη υψηλής παραγωγικότητας ή πρώτης προτεραιότητας. Επομένως, είναι αμελητέας σπουδαιότητας η μείωση εκτάσεων που αξιοποιούνται από τον πρωτογενή τομέα παραγωγής. Συνεπώς, από τη λειτουργία του έργου δεν θα θιγούν χρήσεις κατοικίας ούτε λοιπές χρήσεις (τουριστικές και παραγωγικές) από εκπομπές ρύπων και θορύβου. Επιπλέον, η κατάληψη γεωργικών εκτάσεων λόγω δουλείας σε αυτές θα αποζημιωθεί στους ιδιοκτήτες. Επισημαίνεται, καθώς αποδεικνύεται και από την μακροχρόνια ύπαρξη γραμμών μεταφοράς στην Ηπειρωτική Ελλάδα, ότι η γεωργική δραστηριότητα κάτω από τις ΓΜ επιτρέπεται και δεν επηρεάζεται, είτε πρόκειται για αροτριάες καλλιέργειες είτε για δεντροκαλλιέργειες, και ότι έχει ληφθεί μέριμνα για την τοποθέτηση των πυλώνων στα όρια αλλαγής των ιδιοκτησιών.

Ο σχεδιασμός του έργου κατά τον παρόντα χρόνο είναι ο βέλτιστος που προέκυψε κατόπιν εξέτασης των εναλλακτικών επιλογών κατά την οποία γνωμοδότησαν όλοι οι αρμόδιοι προς τούτο φορείς. Αναφορικά με το ερώτημα που τίθεται προς εσάς, ως προς τις ενέργειες εξέτασης διαφορετικής λύσης, αφενός με μια γενικευμένη υπογειοποίηση των γραμμών μεταφοράς υψηλής τάσης, και αφετέρου με την παράλληλη κατασκευή σχετιζόμενη με το έργο διάνοιξης του νέου ΒΟΑΚ, επισημαίνουμε ότι αυτές δεν αποτελούν ενδεδειγμένες λύσεις για τους παρακάτω κυρίως λόγους:

- Τυχόν ανασχεδιασμός του έργου με πρόβλεψη επιπλέον υπογείων τμημάτων στην υπόψη Γραμμή Μεταφοράς, θα οδηγήσει αθροιστικά σε αύξηση του μήκους των τμημάτων της υπόψη Γραμμής που θα υλοποιηθούν με υπόγεια καλώδια, γεγονός που με τη σειρά του ως γνωστόν θα οδηγήσει σε αύξηση των τάσεων στο ηλεκτρικό σύστημα της Κρήτης. Το φαινόμενο αυτό εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την ακεραιότητα και την ορθή λειτουργία του εξοπλισμού του ηλεκτρικού συστήματος και αντιμετωπίζεται με κατάλληλες εγκαταστάσεις αντιστάθμισης που θα απαιτηθεί να εγκατασταθούν σε διάφορα σημεία του Συστήματος Μεταφοράς της Κρήτης, σε γήπεδα σημαντικής έκτασης που είναι δύσκολο να εξευρεθούν, προσκτηθούν και αδειοδοτηθούν, με απρόβλεπτες επιπτώσεις στην έγκαιρη ολοκλήρωση του συνολικού έργου.
- Σε περίπτωση βλάβης του υπόγειου καλωδιακού συστήματος, η επισκευή θα απαιτεί μεγαλύτερο χρόνο αποκατάστασης και αυξημένη όχληση στην κυκλοφορία.
- Σε περίπτωση τροποποίησης / διαπλάτυνσης του οδικού άξονα (ΒΟΑΚ) η μετατόπιση του καλωδιακού συστήματος θα είναι αδύνατη.
- Το ενδεχόμενο αυτό θα σημάνει σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου. Καθώς ο χρόνος ολοκλήρωσης των κατασκευαστικών σχεδίων του ΒΟΑΚ δεν είναι γνωστός, δεν μπορεί να εκτιμηθεί στον παρόντα χρόνο ούτε η υλοποισιμότητα της πρότασης ούτε και η ακριβής καθυστέρηση που θα προκαλέσει σε περίπτωση που όντως είναι υλοποιήσιμη (κατ'ελάχιστον 2-4 έτη). Η καθυστέρηση θα έχει άμεσες συνέπειες σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο βάσει των αναφερομένων στην παράγραφο 1.
- Επιπλέον, η πρόταση αυτή μεταφράζεται σε σημαντική αύξηση του κόστους υλοποίησης, καθώς εκτιμάται ότι θα απαιτηθούν 120χλμ υπόγειας όδευσης, 720χλμ καλωδίου 150kV, επιπλέον εξοπλισμός αντιστάθμισης και αντίστοιχα κατάλληλοι χώροι εγκατάστασης που δεν έχουν προβλεφθεί (εκτιμώμενο επιπρόσθετο κόστος 150 εκ. ευρώ, το οποίο, εφόσον εγκριθεί από την ΡΑΑΕΥ, θα μετακυλισθεί στον καταναλωτή).

- Ο συντονισμός που θα απαιτηθεί για την κατασκευή της υποδομής και εγκατάστασης των καλωδίων μεταξύ διαφορετικών φορέων υλοποίησης, αυξάνει εκθετικά τον κίνδυνο ως προς τον συνολικό χρόνο και κόστος ολοκλήρωσης του έργου.
- Το απαιτούμενο μήκος καλωδίου αναμένεται να έχει απαγορευτικούς χρόνους παράδοσης σε σύγκριση με τα υλικά που απαιτούνται αντίστοιχα για την υλοποίηση μίας Εναέριας Γραμμής Μεταφοράς Υψηλής τάσης.

Επομένως, η εξέταση διαφορετικής λύσης από την προτεινόμενη, που διατυπώνεται με το σχετικό ερώτημα, για όλους τους παραπάνω λόγους καθώς και του αυξημένου κινδύνου που ενέχει η καθυστέρηση ολοκλήρωσης των προγραμματισμένων έργων αναβάθμισης του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Κρήτη από τον ΑΔΜΗΕ, δεν ενδείκνυται.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Με τιμή,

Μανούσος Μανουσάκης
Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

Κοινοποίηση:

- Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου